

Strålning – berättigande av undersökning (SÄS)

Förändringar sedan föregående version

Uppdaterat och adderat länkar. Tillägg att uppföljning sker på Klinikens genomgång.

Sammanfattning

Dokumentet beskriver förutsättningar för berättigande av undersökningar med strålning på Södra Älvsborgs sjukhus (SÄS).

Bakgrund och syfte

Berättigande av undersökningar med strålning är den bedömning enligt vilken en medicinsk bestrålning ger en nytta för patienten, med hänsyn tagen till den diagnostiska informationen, som är större än den skada som bestrålningen beräknas förorsaka.

Förutsättningar

Berättigande av undersökningar med strålning ska ha sin utgångspunkt i Strålskyddslagen (SFS 2018:396), Strålskyddsförordningen (SFS 2018:506) samt Strålsäkerhetsmyndighetens (SSM) föreskrifter.

Utförande

För samtliga undersökningar och behandlingar som utförs med hjälp av joniserande strålning som utförs på en klinik ska det finnas remisskriterier tillgängliga för remittenten. För bild- och funktionsmedicin finns dessa att läsa via länkarna nedan.

[Remiss inom hälso- och sjukvård \(vgregion.se\)](https://vgregion.se)

[Remissregler för bild- och funktionsmedicin \(vgregion.se\)](http://vgregion.se)

Den funktion som beslutar om den medicinska bestrålningen ska om möjligt inhämta tidigare erhållen diagnostisk information och beakta dessa uppgifter i syfte att undvika onödig bestrålning.

Kvinnor i fertil ålder ska alltid tillfrågas om graviditet och om graviditet inte kan uteslutas ska hänsyn tas till fosterdos och hur brådskande exponeringen är.

[Risker för foster och det ammande barnet vid bilddiagnostiska undersökningar](#)

Vid bedömning om en stödperson ska närvara vid exponering av en patient ska medmänskliga hänsynstaganden vägas in, speciellt om patienten är ett barn.

Inom varje verksamhet ska det finnas rutiner som beskriver förfarandet av berättigandebedömning.

[Ordinationsrutiner för elektiva undersökningar inom radiologi, SÄS.pdf](#)

Uppföljning

Varje verksamhet upprättar erforderliga rutiner och arbetsbeskrivningar för de som ska utföra berättigandebedömningen. I de fall det är möjligt ska verksamheten också ta fram underlag som indikerar att verksamheten följer de rutiner som är upprättade. Detta följs upp vid *Klinikens genomgång* av ledningssystemets lämplighet kopplat till regelverk och lagar inom strålsäkerhetsområdet.

Dokumentinformation

Innehållsansvariga

Elin Wemmeus, radiologisk ledningsfunktion medicinsk radiologi, överläkare, bild- och funktionsmedicin och medicinsk service, SÄS

Markus Håkansson, strålsäkerhetsstrateg, SÄS

Remissinstanser

Medicinsk beredningsgrupp

Fastställt av

Henrik Hermansson, administrativ chef, SÄS

Nyckelord

Strålsäkerhet, verksamhetsstyrning, berättigande, röntgenundersökning, remittent, remiss, strålning

Länkförteckning

[Risker för foster och det ammande barnet vid bilddiagnostiska undersökningar](#)

[Ordinationsrutiner för elektiva undersökningar inom radiologi \(SÄS\)](#)

Källförteckning

1. Regional medicinsk riktlinje - remiss inom hälso- och sjukvård [Remiss inom hälso- och sjukvård \(vgregion.se\)](#)
2. Regional medicinsk riktlinje -Remissregler för bild- och funktionsmedicin [Remissregler för bild- och funktionsmedicin](#)
3. Strålsäkerhetsmyndigheten
[SSMFS 2018:5 Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter och allmänna råd om medicinska exponeringar - Strålsäkerhetsmyndigheten](#) kap 2 paragraf 2
4. Strålskyddsförordningen (SFS 2018:506)
[Strålskyddsförordning \(2018:506\) | Sveriges riksdag](#)
5. Strålskyddslagen (SFS 2018:396)
[Strålskyddslag \(2018:396\) | Sveriges riksdag](#)

Information om handlingen

Handlingstyp: Riktlinje

Gäller för: Södra Älvsborgs Sjukhus

Innehållsansvar: Markus Håkansson, (marha68),
Verksamhetschef

Godkänd av: Henrik Hermansson, (henhe), Administrativ chef

Dokument-ID: SAS9631-514148307-179

Version: 5.0

Giltig från: 2025-11-04

Giltig till: 2027-11-04